

Posto 0 – Escola Secundária da Póvoa de Lanhoso Punkt kontrolny 0 - Liceum Ogólnokształcące w Powiecie Lanhoso

O objetivo deste peddy paper fotográfico é conecerem a nossa terra ficando dela com memórias digitais que mais tarde possam recordar.

Vão realizar a atividade por Grupos de cor (+- 40 pax), e partirão para a atividade em intervalos de 10 minutos.

Podem usar máquinas fotográficas digitais ou telemóveis, pelo menos 1 em cada grupo de 10 pessoas.

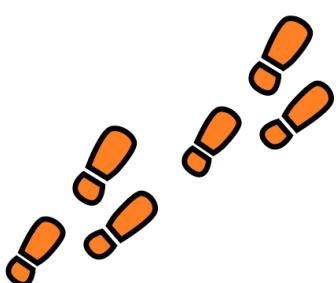
Em cada foto devem usar o #JMJterrasdelanhoso

Celem tego peddy paper fotograficznego jest poznanie naszej ziemi i pozostawienie z nią cyfrowych wspomnień, które później można sobie przypomnieć.

Będziesz wykonywać aktywność w grupach kolorystycznych (+- 40 osób) i rozpoczęsz aktywność co 10 minut.

Möżesz używać cyfrowych aparatów fotograficznych lub telefonów komórkowych, co najmniej 1 na każdą grupę 10 osób.

W każdej fotografii musisz użyć hashtagu #JMJzeimiedelanhoso

Posto 1 – Hospital António Lopes

Punkt kontrolny 1 – Szpital António Lopes

Inaugurado em 5 de Setembro de 1917, o hospital manteve-se, sustentado pelo fundador, até à sua morte, em 22 de Dezembro de 1927. Em 1928, ao cumprir-se o primeiro ano do falecimento, os seus testamenteiros e alguns familiares fundaram a “Misericórdia e Hospital António Lopes da Póvoa de Lanhoso” para, em consonância com os desejos do grande benemérito, que desejava que o hospital se mantivesse em funcionamento para apoiar os pobres doentes do concelho fosse coordenado pela câmara fosse gerido “por qualquer instituição que viesse a ser criada para esse fim”, lhe dar seguimento. Para que tal proeza fosse conseguida, legou-lhe o fundador, em 1927, quase dois milhões de escudos.

Assim se manteve aquela “casa de bem-fazer” ao longo de muitas décadas, com as alterações administrativas que se conhecem. Mantém-se hoje, propriedade da Santa Casa da Misericórdia da Póvoa de Lanhoso, que tem nele a joia mais querida do legado desse grande povoense que foi António Ferreira Lopes. A terminar, vale a pena lembrar que, não fora a insistência de D. Elvira Câmara Lopes, esposa do benemérito, talvez a Póvoa de Lanhoso não tivesse o seu hospital.

Otwarty 5 września 1917 r., szpital pozostał, utrzymany przez założyciela, aż do jego śmierci 22 grudnia 1927 r. W 1928 r., w pierwszym roku po śmierci, jego wykonawcy testamentu i niektórzy krewni założyli „Miłosierdzie i Szpital António Lopes da Póvoa de Lanhoso” w celu kontynuowania prac zgodnie z życzeniami wielkiego dobrotę, który chciał, aby szpital pozostał w ruchu, aby wspierać biednych chorych gminy, koordynowany przez gminę i zarządzany „przez każdą instytucję, która zostanie stworzona w tym celu”. Aby osiągnąć ten cel, założyciel zapisał w 1927 r. prawie dwa miliony szekli.

W ten sposób przez wiele dziesięcioleci istniał ten „dom dobroczynności”, wraz z dobrze znanymi zmianami administracyjnymi. Dzisiaj jest własnością Santa

Casa da Misericórdia da Póvoa de Lanhoso, która ma w nim najcenniejszy skarb spuścizny wielkiego mieszkańca Póvoa de Lanhoso, Antônio Ferreira Lopesa. Na koniec warto zauważyć, że gdyby nie upór D. Elvira Câmara Lopes, żony dobroczyńcy, być może Póvoa de Lanhoso nie miałaby swojego szpitala.

<https://restosdecoleccao.blogspot.com/2011/06/hospital-antonio-lopes.html>

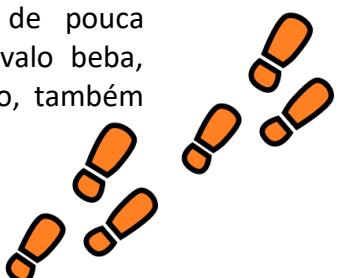
Painéis de Azulejos no átrio de entrada

Płytki azulejo w holu wejściowym

Os painéis de azulejos de Jorge Colaço do Hospital António Lopes ou de como uma das joias mais raras da Póvoa de Lanhoso foi alvo da cobiça de um negociante

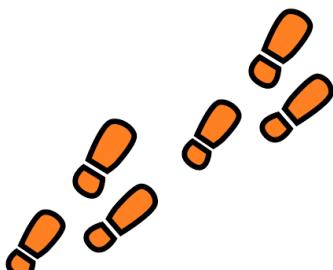
No ‘Caminho da Romaria’ uma velha, apoiando-se numa rapariga, vai estrada fora. No segundo plano e caminhando no mesmo sentido, vai um carro de bois minhoto, conduzido por duas raparigas; ao longe vê-se um rio e, à direita, a descer uma ladeira, vêm traquitanas e carros característicos da região. ‘A Procissão’, pertence também à região minhota. À esquerda, na sombra projetada pelo casario, raparigas, velhas, velhos e moços assistem à passagem da procissão, iluminada pelo sol, num adorável trecho de luz. À frente, um grupo de gentis crianças, conduzindo velas, em que predomina o branco. Segue-se um carro de bois em que vai Nossa Senhora; ladeando o carro, vêm os irmãos vestindo capas encarnadas, seguindo-se o padre e muito povo. ‘Preparativos’: vêm neste panneax duas Formosas lavadeiras batendo a roupa branca de neve, duma alvura impressionante. ‘Passando um vão’, é também muito característico dos costumes campesinos. Uma velha, montando uma alimária que conduz à garupa uma rapariguinha, vai atravessando um rio de pouca profundidade. Segurando a rédea, um velhote espera que o cavalo beba, enquanto uma moçoila de aspetto soridente, montada num burro, também

atravessa o rio. ‘O Zé Pereira’, tão próprio das nossas aldeias, também tem nos quadros de Jorge Colaço a sua representação. Um homem conduzindo um grande bombo bate-lhe desalmadamente, enquanto um grupo de encantadoras raparigas lhe dirige chufos. ‘O Vira’ — numa praça, em frente da escadaria duma igreja, rapazes e raparigas dançam o vira ao som duma viola e duma guitarra. Nos degraus do templo há gente que vê, e à direita, em primeiro plano, uma velha mendiga esmola. ‘Mal me quer’, como o seu título indica, é o desfolhar dum malmequer. Uma graciosa pastorita, enquanto ao longe o rebanho pasta, vai tirando uma a uma as pétalas da flor, para saber, segundo diz a lenda, o grande amor que por ela sente alguém que está distante. Finalmente, o oitavo [quadro] intitula-se ‘Um Negócio’, sobressaindo um grupo constituído por dois homens e uma mulher, em atitude de quem examina um burro, que um negociante lhes quer vender.

São esplêndidos, de uma beleza que encanta, deixando-nos os olhos pregados àquelas figuras que Jorge Colaço traça idealmente, sedutoramente, encantadoramente. Inspirado em trechos da vida portuguesa, genuinamente característicos das nossas regiões provincianas, os novos trabalhos de Jorge Colaço evidenciam os méritos dum consagrado, que sublimemente honra a arte portuguesa.”

Płytki azulejo Jorge Colaço w szpitalu António Lopes lub jak jedna z najrzadszych perełek Póvoa de Lanhoso stała się celem chciwości handlarza W „Caminho da Romaria” stara kobieta, wspierająca się na dziewczynie, idzie drogą. W tle, idąc w tym samym kierunku, jedzie minhoński wóz konny, prowadzony przez dwie dziewczyny; w oddali widać rzekę, a po prawej stronie, schodząc w dół stoku, jeżdżą wózki i samochody charakterystyczne dla regionu. „Procesja” należy również do regionu Minho. Po lewej, w cieniu rzucanym przez zabudowę, dziewczyny, stare kobiety, starcy i młodzi ludzie obserwują przejście procesji, oświetlonej słońcem, w uroczym odcinku światła. Przed nami grupa łagodnych dzieci trzymających świece, w których dominuje biel. Następuje wóz konny, na którym jedzie Matka Boska; przy boku wozu widać braci w czerwonych płaszczach, za którymi podążają ksiądz i wielu ludzi. „Przygotowania”: na tym panneau widać dwie piękne praczki bijące białą jak śnieg bieliznę, o imponującej bieli. „Przechodząc przez otwór” jest również bardzo charakterystyczny dla wiejskich zwyczajów. Stara kobieta, jadąca na zwierzęciu, które wiezie na grzbiecie małą dziewczynkę, przejeżdża przez rzekę o niewielkiej głębokości. Trzymając wodze, staruszek czeka, aż koź wypije, podczas gdy młoda dziewczyna o uśmiechniętym wyglądzie, jeżdżąca na osiołku, również przejeżdża przez rzekę. „Zé Pereira”, tak typowy dla naszych wsi, ma również swoje przedstawienie na obrazach Jorge Colaço. Mężczyzna prowadzący duży bęben bije w niego bezlitośnie, podczas gdy grupa uroczych dziewcząt kieruje do niego chufos. „O Vira” — na placu, przed schodami kościoła, chłopcy i dziewczęta tańczą vira przy akompaniamencie gitary i gitary. Na schodach świątyni jest ludzie, a po prawej stronie, na pierwszym planie, stara żebrawczka prosi o jałmużnę. „Mal me quer”, jak wskazuje jego tytuł, to zerwanie malw. Urocza pastoreczka, podczas gdy stado pasie się w oddali, wyrywa po kolej pątki kwiatu, aby dowiedzieć się, jak mówi legenda, o wielkim uczuciu, jakie do niej czuje ktoś, kto jest daleko. Wreszcie ósmy [obraz] nosi tytuł „Um Negócio”, na którym wyróżnia się grupa składająca się z dwóch mężczyzn i kobiety, w postawie kogoś, kto bada osła, którego handlarz chce im sprzedać. Są wspaniałe, o pięknie, które zachwyca, trzymając nasze oczy przybite do tych postaci, które Jorge Colaço rysuje idealnie, zalotnie i uroczo. Inspirowany fragmentami portugalskiego życia, autentycznie charakterystycznymi dla naszych prowincjalnych regionów, nowe prace Jorge Colaço podkreślają zasługi ugruntowanego artysty, który wspaniale hołubi portugalską sztukę.

<http://quiosquedaruadafeira.blogspot.com/2012/10/os-paineis-de-azulejos-de-jorge-colaco.html>

<https://www.scmpl.pt/pt/not%C3%ADcias/item/171-atrio-hospital-antonio.html>

→Tarefa: tirar uma selfie num dos recantos do átrio do Hospital António Lopes

→Zadanie: zrobić selfie w jednym z zakątków holu głównego Szpitala António Lopes

Posto 2 – CINF – Centro Interpretativo Maria da Fonte

Punkt kontrolny 2 – CINF – Centrum Tłumaczeń im. Maria da Fonte

O Centro Interpretativo Maria da Fonte [CIMF] situa-se no centro urbano da Vila e Concelho da Póvoa de Lanhoso, no largo com o nome do maior benemérito que esta terra conheceu, o brasileiro de torna-viagem António Ferreira Lopes, onde em meados do século XIX se localizava a estalagem de Maria Luísa Balaio, para muitos investigadores, a verdadeira Maria da Fonte.

Mais do que a identificação da Maria da Fonte, o CIMF propõe-se a contribuir para a desmistificação desta figura nacional e para o esclarecimento da génese dos eventos que resultaram nos tumultos ocorridos no ano de 1846, primeiro no Minho e depois por todo o país. É um espaço que há muito este símbolo nacional e a importância deste marco histórico reivindicavam para si.

O CIMF visa ainda constituir-se como um espaço aberto de exploração artística. Potenciando parcerias com importantes instituições de conhecimento e saber, ensino e formação, o centro foi pensado para incluir resposta ao ensino articulado da música bem como para o fomento à exploração de outras formas de manifestação artísticas, considerando a multitude de obras - literárias, plásticas e musicais que a figura e a coragem desta mulher inspirou.

Centrum Tłumaczeń im. Maria da Fonte [CIMF] znajduje się w centrum miasta i gminy Póvoa de Lanhoso, na placu nazwanym na cześć największego dobroczyńcy tego kraju, brazylijskiej podróży powrotnej António

Ferreiry Lopes, gdzie w środek W XIX wieku znajdował się zajazd Maria Luísa Balaio, dla wielu badaczy prawdziwej Maria da Fonte.

Bardziej niż identyfikacja Maria da Fonte, CIMF proponuje przyczynienie się do demistyfikacji tej narodowej postaci i wyjaśnienia genezy wydarzeń, które doprowadziły do zamieszek, które miały miejsce w 1846 r., najpierw w Minho, a następnie w całym kraju. Jest to przestrzeń, do której ten symbol narodowy i znaczenie tego historycznego zabytku od dawna domagają się dla siebie.

CIMF ma również na celu ugruntowanie swojej pozycji jako otwartej przestrzeni dla poszukiwań artystycznych. Wykorzystując partnerstwa z ważnymi instytucjami wiedzy i wiedzy, nauczania i szkolenia, ośrodek został zaprojektowany tak, aby obejmował odpowiedź na artykułowane nauczanie muzyki, a także zachęcał do poszukiwania innych form artystycznej manifestacji, biorąc pod uwagę mnogość dzieł - literackich, plastycznych i musicali, które zainspirowały figurę i odwagę tej kobiety.

<https://www.mariadafonte.pt/>

→Tarefa: tirar uma foto com a Maria da Fonte

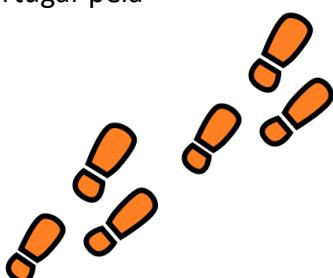
→Zadanie: zrób sobie zdjęcie z Maria da Fonte

Posto 3 – Theatro Club Punkt kontrolny 3 – Klub Teatralny

Edifício construído em 1904 e inaugurado em 1905.

Projetado por Ascensão Machado e construído por ação do maior benemérito da Póvoa de Lanhoso – António Lopes, o Theatro Club é especialmente característico da Arte Nova, destacando-se entre as salas de espetáculo existentes em Portugal pela sua peculiar arquitetura e expressiva decoração.

Apelidado de “theatrinho”, pelas reduzidas dimensões da sua sala principal (com capacidade para 120 espectadores/as) e após mais de 20 anos encerrada, tornou-se uma realidade em 2001 a sua reabertura e entrada em funcionamento, procurando ocupar um espaço de referência na região com uma programação regular assente preferencialmente no Teatro.

O projeto de recuperação dos arquitetos Mário e Adelaide Abreu (premiado pela União Europeia, apoiado pela Fundação Gulbenkian e financiado pelo Plano Operacional da Cultura) adapta a sua funcionalidade e preserva a sua valia artística.

Se, em 1904, o autor do projeto, Ascensão Machado, faz notabilizar o espaço pela sua arquitetura, mas sobretudo pela sua peculiar decoração, o novo projeto de Mário Abreu tem o grande mérito de recuperar na sua plenitude os objetivos e rigores subjacentes, apenas com um hiato de 100 anos de permeio.

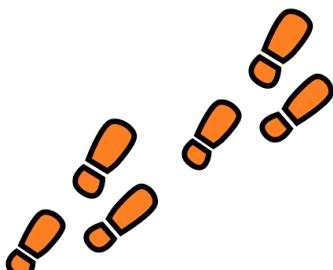
As principais nuances que marcam e, simultaneamente, distinguem o edifício em termos de funcionalidade advêm-lhe pelo redimensionamento dos espaços. Ao nível do rés-do-chão, a sua utilização já não é vocacionada para a instalação da corporação local dos Bombeiros Voluntários, antes se destinando o seu funcionamento enquanto espaço de galeria de exposições; ao nível do andar e sala de espetáculos, são mantidas as principais referências arquitetónicas e estruturais, valorizando-se os aspectos decorativos em detrimento de uma maior funcionalidade e adequação a novos conceitos e valias tecnológicas, compensando na transformação interna do espaço de palco, camarins, luz e som.

Os motivos decorativos, de estuque trabalhado e frescos pintados nas paredes e tetos, a abertura da boca-de-cena fortemente raiada pela sua exuberância (que se estende ao seu pano, um óleo sobre tela de mais de 20 metros quadrados, com motivos locais) são respeitados em rigor. Já as pequenas alterações introduzidas com o objetivo de criar novas valias e vincar soluções técnicas são feitas em respeito pela unidade do conjunto.

Na recuperação do Theatro Club foram respeitadas as características seculares a par da tradição local, iniciando-se com o século XXI uma nova etapa na sua dinamização artística e cultural, a qual se espera vá ao encontro das sensibilidades e interesses das populações, devidamente enquadrada por uma estratégia mais abrangente e institucional.

Assim, após mais de 20 anos encerrados, tornou-se uma realidade a reabertura e entrada em funcionamento da sala de teatro construída em 1904 na Póvoa de Lanhoso por um filantropo e altruísta benemérito, “brasileiro de torna viagem”, de nome António Ferreira Lopes. As artes e o espetáculo podem encontrar, na Póvoa de Lanhoso, um ponto de referência que se perspetiva numa dimensão regional.

Budynek został zbudowany w 1904 roku i oddano go do użytku w 1905 roku. Zaprojektowany przez Ascensão Machado i zbudowany przez największego filantropa Póvoa de Lanhoso – António Lopes, Theatro Club jest szczególnie charakterystyczny dla Art Nouveau, wyróżniając się wśród istniejących w Portugalii sal koncertowych swoją charakterystyczną architekturą i wyrazistą dekoracją.

Nazywany „theatrinho”, ze względu na niewielkie rozmiary głównej sali (z pojemnością 120 widzów) i po ponad 20 latach zamknięcia, jego ponowne otwarcie i uruchomienie stało się rzeczywistością w 2001 roku, starając się zająć miejsce referencyjne na obszarze z regularnym harmonogramem opieranym preferencyjnie na Teatrze. Projekt odnowy architektów Mário i Adelaide Abreu (nagrodzony przez Unię Europejską, wspierany przez Fundację Gulbenkian i finansowany przez Plan Operacyjny Kultury) dostosowuje jego funkcjonalność i zachowuje jego wartość artystyczną. Jeśli w 1904 roku autor projektu, Ascensão Machado, uczynił przestrzeń znaną z architektury, ale przede wszystkim z jej charakterystycznej dekoracji, nowy projekt Mário Abreu ma wielką zasługę w odzyskaniu w całej pełni celów i wymogów, tylko z przerwą 100 lat.

Główne niuanse, które definiują i jednocześnie wyróżniają budynek pod względem funkcjonalności, wynikają z jego przeprojektowania. Na poziomie parteru nie jest już przeznaczony do instalacji lokalnego oddziału Ochotniczej Straży Pożarnej, ale przeznaczony jest do jego działania jako przestrzeń galerii wystawowej; na poziomie piętra i sali koncertowej zachowano główne odniesienia architektoniczne i strukturalne, akcentując aspekty dekoracyjne kosztem większej funkcjonalności i dostosowania do nowych koncepcji i wartości technologicznych, kompensując transformację wewnętrznej przestrzeni sceny, garderoby, światła i dźwięku.

Motywy dekoracyjne, sztukaterie i freski na ścianach i sufitach, otwór sceny mocno pokryty przez jego przepych (który sięga do jego tkaniny, oleju na płótnie o powierzchni ponad 20 metrów kwadratowych, z lokalnymi motywami) są szanowane z rygorem. Małe zmiany wprowadzone w celu stworzenia nowych wartości i zaznaczenia rozwiązań technicznych są dokonywane z poszanowaniem jedności całości.

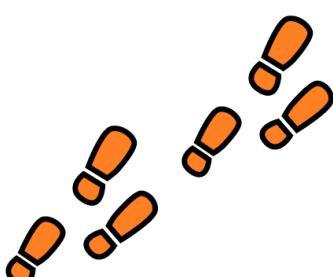
W odbudowie Theatro Club zostały zachowane cechy stulecia wraz z lokalną tradycją, rozpoczynając się w XXI wieku nowy etap jego ożywienia artystycznego i kulturalnego, który, jak się oczekuje, spełni wrażliwość i interesy ludności, prawidłowo ujęty w bardziej wszechstronną i instytucjonalną strategię.

W ten sposób po ponad 20 latach zamknięcia stała się rzeczywistością ponowne otwarcie i uruchomienie sali koncertowej zbudowanej w 1904 roku w Póvoa de Lanhoso przez filantropa i altruistycznego filantropa, „powracającego do podróży Brazylijczyka”, o imieniu António Ferreira Lopes. Sztuki i spektakle mogą znaleźć w Póvoa de Lanhoso punkt odniesienia, który jest postrzegany w wymiarze regionalnym.

<https://www.povoadelanhoso.pt/municipio/espacos-municipais/theatro-club/sobre/historia/>

→Tarefa: tirar uma foto com o grupo todo tendo como fundo a tela do cenário

→Zadanie: zróbcie sobie zdjęcie z całą grupą na tle ekranu scenariusza

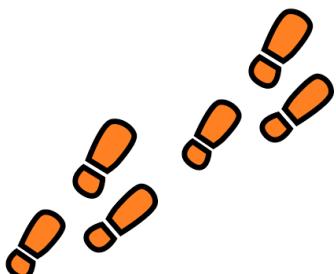
Posto 4 – Sala de Interpretação da Filigrana

Punkt kontrolny 4 – Sala Interpretacji Filigranu

A Sala de Interpretação da Filigrana (SIF), integrada no edifício da Casa da Botica, é um recurso patrimonial voltado para a valorização e perpetuação desta forma tão valiosa e peculiar de trabalhar o ouro, como só os artífices da Póvoa de Lanhoso, mais concretamente das freguesias de Travassos e Sobradelo da Goma, o sabem fazer. Esta atividade, marcadamente artesanal que nos engrandece e orgulha, é a identidade de uma comunidade que eleva a arte da filigrana a estandarte povoense. A palavra filigrana deriva do latim *filum*, fio de metal, e *granum*, um grão, e consiste no manuseamento de dois finíssimos fios de ouro ou prata, torcidos manualmente entre duas tábuas, convertendo-os numa ténue fita serrilhada. Posteriormente, e com recurso a uma pinça (ou buxela), o ourives vai preenchendo os espaços vazios da armação que, após concluir este processo, é coberta com solda e recorrendo a um maçarico faz a soldadura. Depois de esfriar, a peça é colocada num recipiente com ácido sulfúrico para branquear e, de seguida, mergulhada numa massa salitrosa para dar mais cor ao amarelo do ouro. No final deste processo químico, e com auxílio de uma escova metálica, a peça é polida com o propósito de lhe dar o brilho definitivo.

Todos estes processos, que exigem do ourives um trabalho de grande minúcia e destreza, estão representados num itinerário expositivo que convida o visitante a apreciar os recursos utilizados, desde os grandes instrumentos de preparação do ouro até aos pequenos utensílios, para a conceção das mais belíssimas peças de filigrana que se encontram em exposição.

Este espaço expositivo também está dotado de dois painéis interpretativos, sendo que, um faz referência ao importantíssimo papel desempenhado pela Via Romana XVII, no escoamento do material aurífero entre Bracara Augusta (Braga) e Asturica Augusta (Astorga), e o outro painel apresenta uma abordagem sucinta da evolução histórica do trabalho do ouro, particularmente da filigrana.

A Sala de Interpretação da Filigrana (SIF) não é mais que uma merecida homenagem aos mestres filigraneiros, que representam um dos últimos bastiões nacionais na preservação da técnica da filigrana e fornecem ao país e ao mundo verdadeiras obras de arte.

Sala Interpretacji Filigranu (SIF) to miejsce kulturalne poświęcone promocji i ochronie tej cennej i wyjątkowej techniki obróbki złota, której tylko rzemieślnicy z Póvoa de Lanhoso, a konkretnie z parafii Travassos i Sobradelo da Goma, znają. Ta działalność, mocno rzemieślnicza, która nas wzmacnia i chwali, jest tożsamością społeczności, która podnosi sztukę filigranu do sztandaru povoense. Słowo filigrano pochodzi od łacińskiego filum, metalowy drut, i granum, ziarno, i polega na manipulowaniu dwoma bardzo cienkimi drutami ze złota lub srebra, ręcznie skręcanymi między dwoma deskami, zamieniając je w cienką ząbkowaną taśmę. Następnie, za pomocą pincety (lub buzeli), złotnik wypełnia puste przestrzenie ramy, która po zakończeniu tego procesu jest pokryta spoiną i spawana za pomocą palnika. Po ostygnięciu przedmiot umieszcza się w pojemniku z kwasem siarkowym do wybielenia, a następnie zanurza w masie solnej, aby nadać złotu żółtszy kolor. Na końcu tego procesu chemicznego, za pomocą metalowej szczotki, przedmiot jest polerowany w celu nadania mu ostatecznego połysku.

Wszystkie te procesy, które wymagają od złotnika wielkiej precyzji i zręczności, są reprezentowane na trasie wystawienniczej, która zaprasza odwiedzających do podziwiania zasobów wykorzystywanych, od dużych instrumentów do przygotowania złota po małe przybory, do zaprojektowania najpiękniejszych przedmiotów z filigranu, które znajdują się w wystawie.

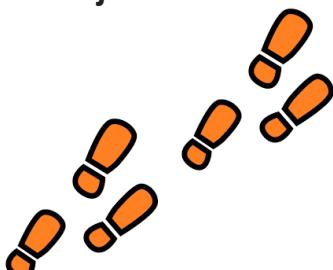
Ta przestrzeń ekspozycyjna wyposażona jest również w dwa panele interpretacyjne, z których jeden odnosi się do niezwykle ważnej roli Via Romana XVII w odpływie materiału złotego między Bracara Augusta (Braga) a Asturica Augusta (Astorga), a drugi panel przedstawia zwięzły przegląd historycznego rozwoju obróbki złota, w szczególności filigranu.

Sala Interpretacji Filigranu (SIF) to nic innego jak zasłużony hołd dla mistrzów filigranu, którzy reprezentują jeden z ostatnich krajowych bastionów w ochronie techniki filigranu i dostarczają krajowi i światu prawdziwych dzieł sztuki.

<https://www.povoadelanhoso.pt/municipio/espacos-municipais/sala-interpretacao-da-filigrana/>

→Tarefa: tirar uma foto à peça de filigrana que mais gostaram

→Zadanie: zrób zdjęcie filigranowego kawałka, który najbardziej Ci się podobał

Posto 5 – Edifício dos Paços do Concelho

Punkt kontrolny 5 – Budynek ratusza

O edifício dos Paços do Concelho é emblemático da época do Estado Novo e faz parte de uma construção que começou em 26 de maio de 1938, tendo as obras ficado concluídas no início de março de 1942.

A inauguração realizou-se no dia das Festas de São José desse mesmo ano, mas, no entanto, estava só concluída a parte referente às restantes repartições públicas, Finanças, Tribunal e Registos. A ala norte, destinada à Câmara, só viria a ficar pronta em junho do ano seguinte, procedendo-se, então, a novos festejos de inauguração.

Foi o benemérito povoense António Lopes que fez a doação do valor da construção desta obra que chegou a estar prevista para o Largo António Lopes, ideia que foi preterida a favor da atual localização, o topo do Largo do Amparo.

Mais de meio século volvido, tornaram-se urgentes obras de remodelação: foi substituído o telhado e reorganizou-se todo o espaço interior, quase só se aproveitaram as paredes. Os tempos modernos exigiam um edifício mais funcional para fazer face às exigências das novas tecnologias e para proporcionar mais conforto a funcionários e Municipais.

No interior dos Paços do Concelho, destacam-se, de entre outras particularidades, o Salão Nobre e a escadaria de pedra que lhe dá acesso. No seu exterior, sobressaem o largo em pedra, a torre e os jardins envolventes.

É nos Paços do Concelho que funcionam a Presidência da Câmara e as Assessorias. Outros serviços que se encontram no mesmo edifício são os da Divisão de Gestão Administrativa, da Divisão de Gestão Financeira e Patrimonial e da Divisão de Gestão Urbanística e Planeamento.

Budynek ratusza jest symbolem epoki Estado Novo i jest częścią budowy, która rozpoczęła się 26 maja 1938 r., a prace zostały zakończone na początku marca 1942 r.

Uroczyste otwarcie odbyło się w dniu świąt św. Józefa tego samego roku, ale w tym czasie została ukończona tylko część dotycząca pozostałych urzędów publicznych, finansów, sądów i rejestrów. Północna skrzydło, przeznaczone dla Rady, zostało ukończone dopiero w czerwcu następnego roku, po czym odbyły się nowe uroczystości otwarcia.

Beneficjent povoense António Lopes ofiarował kwotę na budowę tej pracy, która została przewidziana na Largo António Lopes, ale ta idea została odrzucona na rzecz obecnej lokalizacji, szczytu Largo do Amparo.

Po ponad pół wieku stały się pilne prace remontowe: dach został wymieniony i zreorganizowano cały wewnętrzny obszar, prawie wykorzystano tylko ściany. Nowoczesne czasy wymagały bardziej funkcjonalnego budynku, aby sprostać wymaganiom nowych technologii i zapewnić pracownikom i mieszkańcom większy komfort.

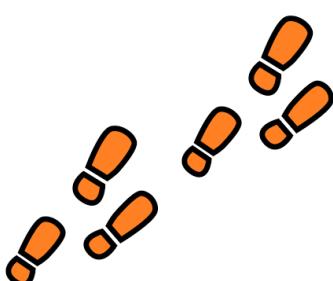
Wnętrze ratusza wyróżniają się, oprócz innych cech, Salon Nobliwy i kamienna klatka schodowa prowadząca do niego. Na zewnątrz wyróżniają się kamienny plac, wieża i ogrody.

W ratuszu mieści się Prezydentura Rady i Doradztwo. Inne usługi znajdujące się w tym samym budynku to Dział Zarządzania Administracyjnego, Dział Zarządzania Finansowego i Majątkowego oraz Dział Zarządzania Urbanistycznego i Planowania.

<https://www.povoadelanhoso.pt/municipio/espacos-municipais/pacos-do-concelho/>

→Tarefa: tirar uma foto na escadaria apanhando o brasão em pedra e o vitral

→Zadanie: zrób zdjęcie na klatce schodowej, podnosząc kamienny herb i witraz

Posto 6 – Museu dos Bombeiros Voluntários da Póvoa de Lanhoso Punkt kontrolny 6 – Muzeum Ochotniczej Straży Pożarnej w Póvoa de Lanhoso

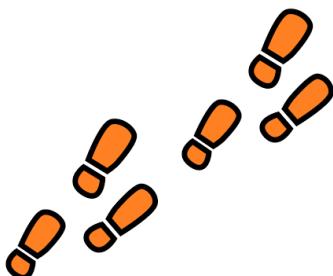

A criação de um Museu dos Bombeiros Voluntários da Póvoa de Lanhoso foi um projeto idealizado e lançado a público pelo padre Luís Manuel Peixoto Fernandes a partir do seu primeiro mandato como presidente da direção da AHBVPL. O “sonho” foi sendo adiado por falta de meios para avançar de imediato, mas nunca esquecido.

Em 2013, a pedido do Padre Luís, o historiador José Abílio Coelho elaborou o projeto científico do Museu e, em 2015, o engenheiro Carlos Marinho fez o projeto arquitetónico para adaptação da antiga garagem do quartel para esse efeito.

As obras ficaram concluídas em agosto de 2016 e em pouco mais de duas semanas, uma equipa liderada pelo Dr. José Abílio Coelho (diretor do Museu), à qual, entre outras pessoas, deu grande contributo a técnica da autarquia Sofia Freitas, montou o Museu. Nele foram utilizadas exclusivamente peças pertencentes à corporação da Póvoa de Lanhoso e a familiares de antigos bombeiros, que as doaram para ali ficarem expostas. Desde um fardamento de 1904 a medalhas como o Crachá de Ouro da Liga dos Bombeiros, passando por escadas, batedores, botas, assobios ou veículos de tração animal e motor, há ali de tudo um pouco.

Projekt utworzenia Muzeum Ochotniczej Straży Pożarnej w Póvoa de Lanhoso został wymyślony i udostępniony publicznie przez księdza Luísa Manuela Peixoto Fernandesa od jego pierwszego kadencji na stanowisku prezesa zarządu AHBVPL. „Sen” był odkładany z powodu braku środków do natychmiastowego działania, ale nigdy nie został zapomniany.

W 2013 r. na prośbę księdza Luísa historyk José Abílio Coelho opracował projekt naukowy muzeum, a w 2015 r. inżynier Carlos Marinho opracował projekt architektoniczny adaptacji dawnej garażu w koszarach na ten cel.

Prace zostały zakończone w sierpniu 2016 r., a w ciągu niecałych dwóch tygodni zespół kierowany przez doktora José Abílio Coelha (dyrektora muzeum), w skład którego wchodziła między innymi technik samorządowy Sofia Freitas, zmontował muzeum.

W muzeum wykorzystano wyłącznie przedmioty należące do straży pożarnej w Póvoa de Lanhoso i rodzin byłych strażaków, którzy je przekazali do ekspozycji. Od munduru z 1904 roku po medale, takie jak Złoty Odznaka Ligi Strażackiej, poprzez drabiny, młoty, buty, gwizdki lub pojazdy ciągnięte zwierzętami i silnikami, jest tam wszystko.

<https://bpvovoadelanhoso.pt/museu/>

→Tarefa: tirar uma foto junto da peça de que mais gostaram

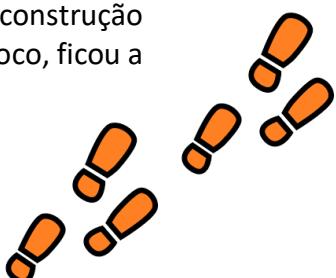
→Zadanie: zrób zdjęcie obok kawałka, który najbardziej Ci się podobał

Posto 7 – Capela do Senhor do Horto

Punkt kontrolny 7 – Kaplica Senhor do Horto

Na Freguesia de Nossa Senhora do Amparo, Póvoa de Lanhoso, a construção da capela do Senhor do Horto, ou Senhor das Oliveiras, de estilo barroco, ficou a dever-se ao Abade de Lanhoso, reverendo Teotónio Moreira.

A capela-mor concluiu-se em 1750 e as obras do corpo da igreja terminaram em 1783. Mais tarde foi restaurada, dado o estado de derrocada em que se encontrava a cúpula.

Situada sobre a crosta da rocha do castelo, fica no alto do lugar, alcandonada sobre um penedo, a sul, e encostada a outro, a nordeste.

Nesta capela realiza-se a 29 de junho a festa em honra de São Pedro.

(A tradição conta que ao fazeres uma promessa retiravas o galo ao São Pedro e quando ele te concedesse o pedido devolverias o galo)

W parafii Nossa Senhora do Amparo w Póvoa de Lanhoso kaplica Senhor do Horto, lub Senhor das Oliveiras, w stylu barokowym, została zbudowana przez opata Lanhoso, ks. Teotónio Moreira.

Kaplica główna została ukończona w 1750 roku, a prace nad korpusem kościoła zakończono w 1783 roku. Później została odrestaurowana z powodu stanu ruiny, w jakim znajdowała się kopuła.

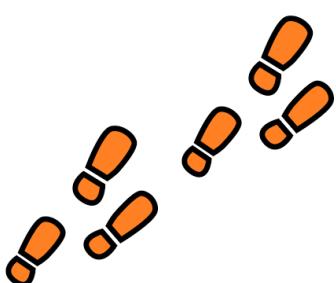
Sytuuje się na krawędzi skały zamku, na szczycie wzgórza, wznosząc się na skale, na południu, i przylegając do drugiej, na północnym wschodzie.

W tej kaplicy odbywa się 29 czerwca święto ku czci św. Piotra. (Tradycja mówi, że gdy składasz obietnicę, zabierasz koguta św. Piotrowi, a gdy spełni ci on prośbę, oddajesz koguta.)

https://www.geocaching.com/geocache/GC1ZG04_senhor-do-horto-povoa-de-lanhoso

→Tarefa: tirar uma foto junto ao São Pedro (imagem que tem o galo)

→Zadanie: zrobić zdjęcie obok São Pedro (zdjęcie z kogutem)

Posto 8 – Castros

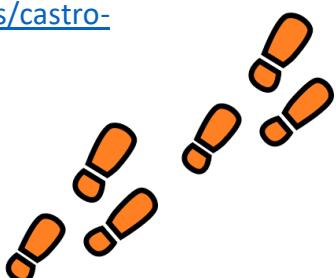
Punkt kontrolny 8 – Castros

Povoado da Idade do Ferro (I Milénio a.C. - Séc. IV d.C.), um arqueossítio de grande interesse que foi objeto de sucessivas intervenções. É composto por ruínas de habitações castrejas situadas no sopé norte do monte em que se ergue o Castelo de Lanhoso, hoje em dia reconstruídas e bem conservadas. De entre os achados encontrados, destaca-se o conjunto de 3 torques em ouro (Jóias Aureas Arcaicas – objetos distintivos de chefes militares) trabalhados com aplicações em filigrana, fazendo antecipar em mais de 3 mil anos a arte local de trabalhar o ouro. O mais significativo achado terá sido o Capacete Céltico, espécie notável e único em Portugal, cuja dimensão ser-lhe-ia reconhecida em 1992, quando foi selecionado para representar Portugal na Exposição Universal de Sevilha.

Osada z epoki żelaza (I tysiąclecie p.n.e. - IV wiek n.e.), stanowisko archeologiczne o dużym znaczeniu, które było przedmiotem licznych prac. Składa się z ruin domów warownych położonych u północnego podnóża wzgórza, na którym wznosi się Zamek Lanhoso, obecnie odrestaurowanych i dobrze zachowanych. Wśród znalezisk wyróżnia się zestaw trzech torsów złotych (Archaiczne Złote Biżuterie - przedmioty charakterystyczne dla wodzów wojskowych) wykonanych z filigranem, co pozwala na przewidzenie w ponad 3 tysiące lat lokalnej sztuki złotnictwa. Najbardziej znaczącym znaleziskiem był Celtycki Hełm, wyjątkowy i jedyny w Portugalii, którego znaczenie zostało uznane w 1992 roku, kiedy został wybrany do reprezentowania Portugalii na Światowej Wystawie w Sewilli.

<https://www.allaboutportugal.pt/pt/povoa-de-lanhoso/monumentos/castro-de-lanhoso>

→Tarefa: tirar uma foto de grupo

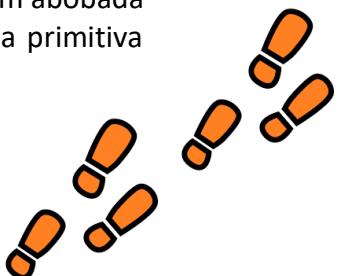
→Zadanie: Zrób zdjęcie grupowe

Posto 9 – Samaritana

Punkt kontrolny 9 – Samarytanka

No topo do caminho ascensional, a antiga fonte-cisterna com nicho em abóbada de concha, onde se integrava a imagem de São Paio, orago de uma primitiva capela existente no local, foi transformada na Capela da Samaritana.

Sob este calvário existe um lago de águas escorridas, que em 1706 eram dadas pelo povo das redondezas como miraculosas, curativas para muito tipo de doenças... Quem o diz na sua Corografia, publicada exatamente na data acima identificada, é o padre António Carvalho da Costa. Conta a tradição que se pedires um desejo, atirares de costas uma moeda e acertares no poço esse desejo será concretizado. Esta é uma das razões porque a capela foi vedada pois as moedas danificavam muito as imagens.

Na szczytce drogi wspinaczkowej stara studnia z niszą w kopule muszli, w której znajdowała się figura św. Pawła, patrona pierwotnej kaplicy istniejącej w tym miejscu, została przekształcona w Kaplicę Samarytanki.

Pod tym wzgórzem znajduje się jezioro ze spływającą wodą, które w 1706 roku było uważane przez ludność okolic za cudowne, lecznicze na wiele rodzajów chorób... Kto to mówi w swojej Corografia, wydanej dokładnie w dniu powyżej określonym, jest to ksiądz António Carvalho da Costa. Tradycja mówi, że jeśli złożysz życzenie, rzucisz monetę do tyłu i trafisz w studnię, twoje życzenie się spełni. To jedna z przyczyn, dla których kaplica została zamknięta, ponieważ monety mocno uszkadzały figury.

→Tarefa: Pedir um desejo e tirar uma foto simulando o atirar da moeda

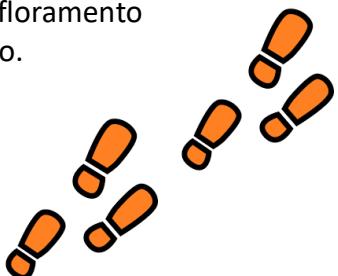
→Zadanie: Pomyśl życzenie i zrób zdjęcie symulujące rzut monetą

Posto 10 – Santuário de Nossa Senhora do Pilar

Punkt kontrolny 10 – Sanktuarium Nossa Senhora do Pilar

Santuário mariano, maneirista, barroco e neoclássico, situado no topo de um outeiro, no recinto do Castelo de Póvoa do Lanhoso, assente em enorme afloramento granítico, tendo, numa cota menos elevada, vestígios do antigo Castro.

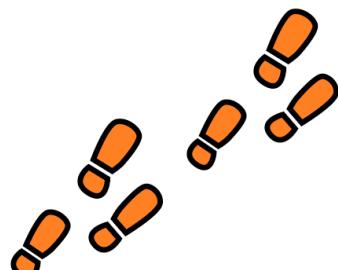
É composto por Via Sacra com sete capelas dos Passos da Paixão desenvolvidas ao longo de uma calçada que serpenteia a encosta do monte, culminando na igreja, e junto a esta o antigo edifício do ermitão. O templo principal é maneirista em termos estruturais e da composição das fachadas, de planta poligonal composta por nave, capela-mor e sacristia adossada, com coberturas interiores diferenciadas em abóbadas de berço de caixotões, iluminada uniformemente por janelas retilíneas rasgadas nas fachadas laterais, exceto na capela-mor, onde é unilateral, devido ao adossamento da sacristia. Fachada principal rematada em empêna, com os vãos rasgados em três eixos, compostos por portal e nicho e por duas ordens de janelas retilíneas, mantendo elementos maneiristas como a modinatura do portal e o nicho com aletas e remate em frontão semicircular. Fachadas com cunhais apilastrados, firmados por pináculos piramidais, e rematadas em cornijas, rasgadas por portas travessas de verga reta. O interior revela uma intervenção posterior decorativa, com azulejos figurativos do barroco joanino, onde se destaca uma porta fingida, retábulos tardo-barrocos e, na capela-mor, um retábulo neoclássico, alvo de intervenção posterior, que lhe acrescentou os eixos laterais. Tem coro-alto de madeira, púlpitos confrontantes com guardas plenas. O arco triunfal é de volta perfeita e assenta em pilas toscanas. A casa do ermitão, de provável feitura seiscentista, mas reformada na segunda metade do séc. 20, tem adossada a uma das fachadas um campanário de três ventanas escalonadas.

Sanktuarium maryjne, manierystyczne, barokowe i neoklasyczne, położone na szczycie wzgórza, w obrębie zamku Póvoa do Lanhoso, posadowione na ogromnym odsłonięciu granitowym, w którym znajduje się ślady starożytnego Castro.

Składa się z drogi krzyżowej z siedmioma kaplicami z procesji pasyjnej wzdłuż brukowanej drogi, która wiję się po zboczu wzgórza, kończąc się w kościele, a obok niego znajduje się stary budynek pustelnika. Główny kościół jest manierystyczny pod względem struktury i kompozycji elewacji, o planie wielokątnym składającym się z nawy, prezbiterium i przylegającej zakrystii, z różnymi pokryciami wewnętrzny w sklepieniach kolebkowych, oświetlonymi równomiernie przez prostokątne okna rozcięte w elewacjach bocznych, z wyjątkiem prezbiterium, gdzie jest jednostronne, ze względu na przyleganie zakrystii. Elewacja frontowa zwieńczona jest szczytem, z otworami rozciętymi w trzech osiach, złożonymi z portalu i niszy oraz dwóch rzędów prostokątnych okien, zachowując elementy manierystyczne, takie jak profilowanie portalu i nisza z żaluzjami i zwieńczeniem w kształcie półkolistego frontonu. Elewacje z pilastrami, podparte piramidalnymi szczytami, i zwieńczone gzymami, rozcięte drzwiami poziomymi z prostą belką. Wnętrze ujawnia późniejszą interwencję dekoracyjną, z figuralnymi płytami baroku joanina, gdzie wyróżnia się fałszywa brama, późnobarokowe ołtarze i w prezbiterium ołtarz neoklasyczny, który był poddany późniejszej interwencji, dodając mu osie boczne. Posiada drewniany chór muzyczny i ambony z pełnymi balustradami. Łuk triumfalny ma doskonały powrót i opiera się na toskańskich pilastrach. Dom pustelnika, prawdopodobnie zbudowany w XVI wieku, ale przebudowany w drugiej połowie XX wieku, ma przylegający do jednej z elewacji dzwonnicę z trzema stopniowymi oknami.

http://www.monumentos.gov.pt/Site/APP_PagesUser/SIPA.aspx?id=21923

<https://www.allaboutportugal.pt/pt/povoa-de-lanhoso/monumentos/santuario-da-nossa-senhora-do-pilar>

→**Tarefa:** tirar uma foto junto do andor de Nossa Senhora do Pilar ou junto do Altar Mor

→**Zadanie:** zrobić zdjęcie obok lektyki Nossa Senhora do Pilar lub obok Ołtarza Głównego

Posto 11 – Castelo de Lanhoso

Punkt kontrolny 11 – Castelo de Lanhoso

O Castelo de Lanhoso, implantado sobre um magnífico maciço rochoso, é uma das principais referências culturais e patrimoniais do concelho da Póvoa de Lanhoso.

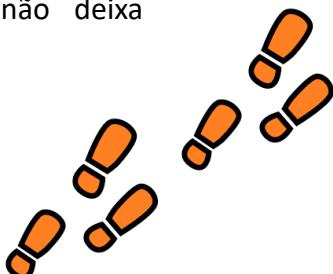
Construído num dos períodos mais conturbados da História de Portugal, a Reconquista Cristã, o Castelo de Lanhoso subsiste ao passar dos séculos como admirável exemplar da arquitetura militar medieval, onde o imaginário das batalhas e histórias de amor e traição, aqui vividas, se sobressaem pela paz e silêncio que este local transmite.

É um dos monumentos que melhor evoca a memória de D. Teresa, mãe de D. Afonso Henriques, primeiro Rei de Portugal, ressaltando o episódio do cerco de D. Urraca, sua meia-irmã. Não conseguindo tomar de assalto o reduto medieval, ambas as partes findam a contenda com a assinatura do Tratado de Lanhoso, no ano de 1121.

Já em 1128, derrotada na batalha de S. Mamede, em Guimarães, D. Teresa retorna ao Castelo de Lanhoso, obrigada pelo seu filho, a caminho do exílio para a Galiza.

Com uma posição geográfica invejável e privilegiada, complementada por uma linha de muralhas, robustas e sumptuosas, fizeram deste baluarte medieval o obreiro na defesa e ampliação das fronteiras do Condado Portucalense.

A monumentalidade inigualável no país e na península ibérica, emoldurado pelos vales circundantes, cuidadosamente torneados pela mão humana, não deixa indiferente os sentimentos dos visitantes.

Zamek w Lanhoso, położony na wspaniałym masywie skalnym, jest jedną z głównych atrakcji kulturowych i historycznych w gminie Póvoa de Lanhoso.

Zbudowany w jednym z najbardziej burzliwych okresów w historii Portugalii, rekonkwista chrześcijańska, zamek w Lanhoso przetrwał wieki jako wspaniały przykład architektury militarnej średniowiecza, gdzie wyobraźnia bitew i historii miłości i zdrady, które tu miały miejsce, wyróżnia się spokojem i ciszą, które przekazują to miejsce.

Jest to jeden z pomników, który najlepiej przywołuje pamięć o D. Teresa, matce D. Afonso Henriques, pierwszego króla Portugalii, podkreślając epizod oblężenia D. Urraca, jej przyrodniej siostry. Nie udało im się zdobyć średniowiecznego schronienia, obie strony zakończyły spór podpisaniem traktatu w Lanhoso w 1121 roku.

W 1128 roku, po klęsce w bitwie pod São Mamede w Guimarães, D. Teresa powróciła do zamku w Lanhoso, zmuszona przez swojego syna do wygnania do Galicji.

Z zazdrosną i uprzywilejowaną pozycją geograficzną, uzupełnioną linią murów, solidnych i luksusowych, uczynił z tego średniowiecznego bastionu pracownika w obronie i rozszerzeniu granic hrabstwa portugalskiego.

Niepowtarzalna monumentalność w kraju i na Półwyspie Iberyjskim, otoczona okolicznymi dolinami, starannie ukształtowanymi przez ludzką rękę, nie pozostawia obojętnym uczuć odwiedzających.

<https://www.povoadelanhoso.pt/concelho/patrimonio/monumentos-nacionais/castelo-de-lanhoso/>

https://www.e-cultura.pt/patrimonio_item/5402

[https://www.castelosdeportugal.pt/castelos/Castelos\(pre\)SECXII/lanhoso.html](https://www.castelosdeportugal.pt/castelos/Castelos(pre)SECXII/lanhoso.html)

http://www.monumentos.gov.pt/site/app_pagesuser/sipa.aspx?id=1890

→Tarefa: fazer uma reportagem fotográfica

→Zadanie: sporządzić fotorelację

FIM

Regresso à Escola Secundária

KONIEC

Powrót do szkoły średniej

